

Voor een gezonde mond

Omslag mondzorg jeugdigen: het roer moet om!

Dit voorjaar kwam op initiatief van het bestuur van het Ivoren Kruis de zogenoemde 'omslaggroep' bijeen. Deze groep, waarin dentaal wetenschappelijke opinieleiders zitting hebben, discuteert over de organisatie en uitvoering van de mondzorg jeugdigen.

Mondgezondheid moet en kan beter

"De omslaggroep is van mening dat het cariëspreventieve effect van de huidige mondzorg stagneert", legt Teun Rietmeijer uit. "Ook vinden ze dat een omslag nodig is om de mondzorg voor jeugdigen effectiever te maken." Uit het recent verschenen Signalement Mondzorg 2013 van het CVZ blijkt dat kinderen en jongeren minder vaak gaatjes hebben in hun gebit. Rietmeijer: "De omslaggroep vindt deze verbeteringen te gering. De lage SES (allochtone) groepen worden onvoldoende effectief bereikt. Bovendien worden ze niet of onvoldoende geconfronteerd met de preventieboodschap 2x per dag 2 minuten tandenpoetsen met fluoridetandpasta. Daarbij ontbreekt een systeem om kinderen in de mondzorgpraktijk te krijgen. Het wegwerken van gezondheidsverschillen gebeurt dus niet."

Aandacht voor risico ontbreekt

"Preventie wordt dus wel beleden, maar feitelijk wordt er niets mee gedaan", zegt Teun Rietmeijer. "De omslaggroep vindt dat preventie een meer geaccepteerd onderdeel moet worden van de mondzorgpraktijk. De meeste werkzaamheden in de praktijk zijn standaard; aandacht

voor risico ontbreekt. Hierdoor komt de voorlichting bij hen die toch al in de praktijk komen. De professional voelt zich verantwoordelijk voor zijn praktijk, maar niet voor de populatie

Teun Rietmeijer.
"Het roer moet om!"

in zijn gemeente. Maar wie behandelt dan de kinderen die niet in de praktijk komen? Het dentale vak is onvoldoende toegerust om risicogroepen effectief te bereiken. Daarvoor zijn onder meer andere methodieken en andere scholing nodig."

Beloning nodig?

"Tandartsen hebben een reden nodig om monden gezond te houden", zegt Rietmeijer. "De tandarts zou beloofd moeten worden om het gebit gezond te houden denkt de omslaggroep. Dit pleit voor een systeem waarbij gehonoreerd wordt op basis van gerealiseerde gezondheidswinst."

Mentaliteitsomslag

Er is afstemming nodig om een systematische aanpak te ontwikkelen om een omslag te realiseren. Het Ivoren Kruis kan regisserend opereren in de afstemming met de beroepsorganisaties of universiteiten en andere mondzorg-

opleidingen. "Andere preventiemethodieken zoals NOCTP kunnen helpen, evenals een ander vergoedingstelsel. De opleidingen (universitair, HBO en MBO) kunnen meer preventief worden ingevuld. Bovenal is een mentaliteitsomslag van dentale zorgverleners (en hun beroepsorganisaties en wetenschappelijke verenigingen), zorgverzekeraars, overheid (VWS, NZA, Gezondheidsraad) en politiek, maar ook van de patiënt hard nodig. De patiënt zou meer bewust moeten worden gemaakt van de voordelen van preventie, de haalbare gezondheidswinst en dus betere kwaliteit van leven."

Het CVZ vergeleek de cijfers van mondzorg in 2011 met die in 2005. Had acht jaar geleden slechts 44% van de 5-jarigen nog een gaaf gebit, bij de laatste peiling had 59% van die kleuters nog nooit een gaatje gehad. Onder 17-jarigen steeg het aantal jongeren zonder gaatjes van 29 naar 39%.

10.000^{ste} poetsles

Hou je mond gezond!

Kindertandarts Arie Riem en mondhygiënist Lisanne Lageweg verzorgden de 10.000^{ste} poetsles in groep 4 van de Utrechtse Schoolvereniging. De trots straalt van de mondzorgverleners af als ze voor de klas staan. Diverse kinderen krijgen een 'high five' van de pedodontoloog als ze het juiste antwoord geven op zijn vraag. Arie en Lisanne brachten de kinderen op een luchtige manier kennis bij over de mond en het gebit, tandenpoetsen, gaatjes, tanderosie en de zeven eet- en drinkmomenten.

Gezond gebit is een groot cadeau

“Een gezond gebit voor een kind is een groot cadeau”, zegt Arie Riem. “Wie op jonge leeftijd een gezond gebit heeft, houdt dat vaak ook zo. En het is zo simpel om een gezond gebit te hebben en te houden: twee keer per dag goed je tanden poetsen met fluoridetandpasta en niet meer dan zeven eet/drinkmomenten per dag.” Arie: “Ik ben trots op onze beroepsgroep dat ik de 10.000^{ste} les mag geven. Het is fantastisch dat je als tandarts een bijdrage kunt leveren aan de aandacht voor mondgezondheid van kinderen en hun ouders.”

Leerkrachten en mondzorgverleners lovend over Hou je mond gezond!

Enquêteresultaten Hou je mond gezond!

- 97% is (zeer) tevreden over de gegeven poetslessen
- 73% 88% vindt het schriftelijk lesmateriaal goed
- 96% 88% vindt het poetspakket een goede aanvulling op de poetsles
- 69% 73% denkt dat de kinderen na de poetsles beter hun tanden zullen poetsen
- 41% 42% denkt dat het project een impuls zal geven aan het tandartsbezoek

Kindergebitten tellen minder gaatjes

Uit het Signalement Mondzorg 2013 van het College voor zorgverzekeraars (CVZ) blijkt dat kinderen en jongeren minder vaak gaatjes hebben in hun gebit. Het CVZ vergeleek de cijfers van mondheelkundige zorg in 2011 met die in 2005.

Had acht jaar geleden slechts 44% van de 5-jarigen nog een gaaf gebit, bij de laatste peiling had 59% van die kleuters nog nooit een gaatje gehad. Onder 17-jarigen steeg het aantal jongeren zonder gaatjes van 29 naar 39%.

Ook elmex® poetspakketten in 2014

Mondzorgverleners die een Hou je mond gezond! poetsles geven, ontvangen per poetsles een prachtig elmex® poetspakket. Hierin zitten 30 elmex® (peuter)tandenborstels, 30 tubetjes elmex® peuter- of junior tandpasta en 30 ouderfolders van het Ivoren Kruis met poetstips voor het kindergebit. Het Ivoren Kruis is verheugd dat elmex® de levering van poetspakketten ook voor 2014 heeft toegezegd.

App GezondeMond

De app GezondeMond helpt uw patiënten een betere therapietrouw te ontwikkelen. De app is een praktisch hulpmiddel voor patiënten en helpt hen bij de dagelijkse

mondverzorging. Het Ivoren Kruis stelt u voor de app -en het gebruik daarvan- aan te bevelen bij elk consult waarbij preventie aan de orde is.

gezondmond

Uw patiënten, en zelf natuurlijk ook, kunnen de app gratis downloaden.

App-blocnote

Op de app-blocnote die u heeft ontvangen of (opnieuw) kunt bestellen bij het Ivoren Kruis, kruist u de preventieadviezen aan die relevant zijn voor uw patiënt. Hierdoor ontstaat een persoonlijke adviescode voor uw patiënt. Om het de patiënt nog makkelijker te maken, kunt u de code op het kaartje schrijven. De patiënt vult de code in zijn app in.

Met zelf in te stellen herinneringsmomenten, een duidelijke visuele instructie en links naar uitgebreide mondzorginformatie is de app een waardevolle aanvulling op uw advies. Meer info? Kijk op www.ivorenkruis.nl, mail of bel de ledenservice via klantenservice@ivorenkruis.nl of 088 - 11 82 500.

Individuele preventie:

uitdaging voor het hele dentale team!

Er is een geweldige gezondheidswinst haalbaar als we kinderen (en hun ouders) leren hun gebit op de juiste manier te poetsen. Daarin kan het dentale team een heel belangrijke rol spelen. Tandpoetsen is niet altijd een eenvoudige klus en vraagt om een systematische aanpak. Een succesvolle systematische aanpak, gebaseerd op het Nexø-model, is beschreven in het proefschrift van dr. Erik Vermaire.

70% minder caviteiten

Het proefschrift met de titel 'Optimaliseren van mondgezondheid; op weg naar een geïndividualiseerde, (kosten) effectieve mondzorg' geeft een beschrijving van de Non-Operative Caries Treatment and Prevention (NOCTP)-methode. NOCTP is de officiële naam van de Nexø-methode. Uit het proefschrift blijkt dat de NOCTP-strategie bijna 70% minder caviteiten geeft bij kinderen ten opzichte van de controlegroep.

NOCTP-preventiemethode

De NOCTP-methode is een preventiemethode gericht op de individuele patiënt, waarbij het interval tussen twee preventieve bezoeken individueel wordt bepaald op basis van risico-inschatting. Deze is gebaseerd op het niveau van zelfzorg, de mondhygiëne die de ouder bij het kind weet te bewerkstelligen, de doorbraakfase van blijvende gebitselementen en de cariësontwikkeling in het gebit in het algemeen en in de blijvende molaren in het bijzonder. De interventie is vooral gericht op het verhogen van het niveau van zelfzorg (mondhygiëne). Naarmate het niveau van zelfzorg hoger is, wordt het 'terugkom-interval' groter. De focus van de NOCTP-methode ligt op het motiveren van de ouders om een adequate zelfzorg bij hun kind te realiseren.

Motiveren en aandacht geven

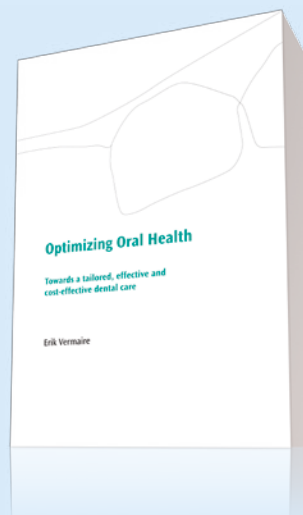
"En dat is nu juist zo leuk aan de NOCTP-methode", zegt tandarts Lonneke van

Herwijnen. Lonneke werkt bij het Centrum voor tandzorg in 's-Hertogenbosch. Ze voerde het protocol van de randomized controlled trial (RCT) uit dat centraal staat in het proefschrift van Vermaire. "Je kunt bij mensen echt de schellen voor de ogen wegnemen. Het opvoeden van ouders is zó leuk. Veel ouders denken dat caviteiten gewoon ontstaan, dat ze je overkomen. Of dat het genetisch bepaald is. "Mijn vader had ook al vroeg een kunstgebit", is zo'n veel gemaakte opmerking. Motiveren en op indicatie extra aandacht geven, dat is wat je doet", vertelt Lonneke. Tandartsen, mondhygiënist en preventie-assistenten die de NOCTP-strategie willen toepassen, kunnen daarvoor een praktisch stappenplan gebruiken.

Preventie positief voor imago

NOCTP is preventie in een andere jas en letterlijk een kwestie van er anders tegenaan kijken. Het dentale team wordt uitgedaagd vooral met de bril van het kind te kijken. Die hoeft minder behandelingen te ondergaan, hoeft niet met die vieze fluoride in de mond te zitten en krijgt minder caviteiten. Ook heeft het kind meer kennis over mondgezondheid,

verbetert de mondhygiëne en ervaren ouders minder last bij het uitvoeren van de dagelijkse gebitsverzorging. De mondzorgverlener wordt de begeleider van het kind, zijn coach. Coaches zijn nodig om caviteiten en ontstoken tandvlees te voorkomen; om gezondheidswinst te boeken. Praktijken die deze methode volgen, werken gelijktijdig aan een positief imago.

Gemotiveerde patiënten met gezonde monden

Om het hele mondzorgteam over NOCTP te informeren en te motiveren NOCTP te integreren in de dagelijkse praktijkvoering, bracht het Ivoren Kruis de speciale uitgave 'Gemotiveerde patiënten met gezonde monden' uit. Hierin is behalve de samenvatting van de verschillende onderzoeken uit het proefschrift ook te

lezen wat NOCTP precies is, hoe het Nexø-model ontstond, hoe fijn het is met NOCTP te werken, de integratie van de Ivoren Kruis adviezen in NOCTP en een economische uiteenzetting. Een praktisch stappenplan om NOCTP in de praktijk toe te passen staat ook in het magazine. Meer weten? Vraag een gratis exemplaar

van het proefschrift en/of het magazine aan via info@ivorenkruis.nl of download een exemplaar via www.ivorenkruis.nl.

Wetenschappelijk congres Ivoren Kruis gaat over individuele preventie bij kinderen

Het roer moet om!

Het roer moet om! Dat is de titel van het wetenschappelijke congres dat het Ivoren Kruis organiseert op zaterdag 16 november. Het congres wordt aansluitend gehouden aan de Algemene Ledenvergadering en start om 11:00 uur (ontvangst 10:30 uur). Onder leiding van dagvoorzitter prof. dr. Cor van Loveren komen drie gerenommeerde sprekers aan het woord.

De tandarts-onderzoeker dr. Erik Vermaire bespreekt zijn proefschrift 'Optimaliseren van mondgezondheid; op weg naar een geïndividualiseerde, (kosten)effectieve mondzorg' waarop hij recentelijk promoveerde. Hij zal de resultaten uit zijn onderzoek belichten. Hieruit blijkt dat de NOCTP-strategie tot 70% minder caviteiten leidt. De mondzorg, maar ook de patiënten zullen een 'move' moeten maken om individuele preventie toe te passen.

Aansluitend geeft dr. Job van Exel, Universitair Hoofddocent Gezondheidseconomie instituut Beleid en Management Gezondheidszorg van de Erasmus Universiteit Rotterdam een economische uiteenzetting. Van Exel zal de economische aspecten van het NOCTP-model en de prikkels voor doelmatige mondzorg belichten. Hij gaat onder andere in op een andere wijze van financieren van zorg bijvoorbeeld via Pay for performance: beloning voor kwaliteit (gezondheidswinst).

Omdat het bij NOCTP vooral om goed poetsen gaat, is het logisch om ook de praktische kant hiervan te belichten. Waarmee kun je het beste poetsen? Staan de haren recht of juist kruislings? Kun je het beste elektrisch poetsen? En met welke borstel dan? Prof. dr. Fridus van der Weijden, parodontoloog vakgroep Parodontologie bij ACTA en

bijzonder hoogleraar Preventie en Therapie van Parodontale Infecties deed hier recent (weer) onderzoek naar.

Schrijf in!

Het congres wordt in de grote collegezaal op de benedenverdieping van ACTA Amsterdam georganiseerd. Het aantal plaatsen is beperkt! Deelname aan het congres is voor leden van het Ivoren Kruis gratis. Niet-leden betalen € 395,- excl. BTW.

Inschrijven? Stuur een e-mail aan info@ivorenkruis.nl. Wie zich aanmeldt, krijgt het programmaboekje toegestuurd.

Algemene Ledenvergadering op zaterdag 16 november
Zaterdag 16 november wordt de jaarlijkse Algemene Ledenvergadering van het Ivoren Kruis gehouden bij ACTA Amsterdam in de grote collegezaal op de benedenverdieping. Vanaf 8:30 uur is de ontvangst. De vergadering begint om 9:00 uur en duurt tot 10:30 uur. Deelnemers krijgen de vergaderstukken tijdig toegestuurd.

Aanmelden? Stuur een e-mail naar info@ivorenkruis.nl.

NIEUW

Ivoren Kruis start Preventie Academie

Het Ivoren Kruis begint dit jaar zijn eigen Preventie Academie. In deze nieuwe academie staat preventie op het menu. En dat betreft een complete 'maaltijd'. De Preventie Academie is bedoeld voor alle spelers in het dentale team. Kortom: tandartsen, mondhygiënist (preventie)assistenten: meld u aan! Het Ivoren Kruis wil dentale praktijken up-to-date informeren over de kansen die preventie biedt.

Algemene preventie cursus: Preventie nader bekeken

De Preventie Academie beleeft zijn eerste cursusdag op **vrijdag 29 november 2013**.

Dit is een basiscursusdag onder leiding van prof. dr. Cor van Loveren. In samenwerking met prof. dr. Marie-Charlotte Huysmans presenteert hij een drietal preventieadviezen van het Ivoren Kruis.

De adviezen Cariëspreventie (in welke cariësgroep valt de patiënt en welk zorgplan hoort daarbij?), Preventie Fissuurcariës (wanneer is sealen geïndiceerd en waarmee doe je dat dan?) en Erosieve Gebitsslijtage (wat zijn de triggers en wat kun je patiënten met erosie adviseren?) worden belicht.

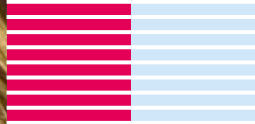
Voor de totstandkoming van adviezen worden wetenschappelijke onderzoeken geraadpleegd. Maar kunnen we onderzoek goed op waarde schatten? Waarom lees je nog in vitro-onderzoek als er in vivo al bewijs is? Cursisten leren in de cursus onderzoek op waarde schatten.

Ook wordt de deelnemers praktische informatie geboden over de werking van diverse tandpasta's en mondspoelmiddelen. Wie zelf eens met een QLF-camera (een camera die oude tandplaque kan aantonen) wil experimenteren, komt ook aan zijn trekken. De deelnemers mogen oefenen!

Verder komt de NOCTP-methode aan bod: een individuele preventiemethode gebaseerd op risico-inschatting. Hoe kunnen mondzorgverleners individuele preventie toepassen en coach worden van de patiënt?

Afsluitend voeren de deelnemers onder leiding van emeritus hoogleraar 'Oral Health Development' Wim van Palenstein Helderman een discussie over hoe de tandheelkundige beroepsgroep de ommezwaai kan maken van cure naar care. Hoe kijken de cursisten naar hun eigen preventie? Is dat cure of care?

Weefselverlies bij jeugdigen

Op **vrijdag 14 maart 2014** informeren pedodontoloog dr. Gert Stel en tanderosie-specialist dr. Derk Jan Jager cursisten over carieuze aantasting en erosief verlies van harde tandweefsels. Wat zie je, wat is het en wat kun je er aan doen? Welke vormen van preventie zijn effectief of

lijken veelbelovend en hoe kunnen deze het beste worden ingezet? Aan de hand van een aantal klinische casussen passeren deze thema's de revue en zullen deelnemers op interactieve wijze worden betrokken bij detectie, diagnostiek en behandelopties. Cursisten kunnen vooraf specifieke vragen indienen (al dan niet als klinische casus) die tijdens de cursusdag besproken zullen worden.

Nexø in Nederland

Tijdens de tweede vervolgcursus op **vrijdag 11 april 2014** bespreken tandarts-onderzoeker dr. Erik Vermaire en Carry Gresnigt de (wetenschappelijke)

achtergrond van de NOCTP-methode (het Nexø-model), de uitvoering ervan in recent onderzoek in Nederland en de toepassing in de Nederlandse praktijk. Omdat communicatie en gespreksvoering (onder andere met de ouder) een belangrijke rol speelt, krijgt dit aspect -zeker niet alleen theoretisch- ruim de aandacht.

Bijzondere tandheelkunde: bijzondere zorg

Op **vrijdag 23 mei 2014** informeren dr. Casper Bots van het Nederlands Speekselcentrum en tandarts-geriatrie dr. Claar van der Maarel-Wierink de deelnemers over bijzondere tandheelkundige zorg voor bijzondere groepen. Meer mensen behouden

tot op hogere leeftijd hun eigen dentitie. Hierdoor krijgen mond-zorgverleners steeds vaker te maken met complexe tandheelkundige problematiek bij gewone, ouder wordende mensen. Daarnaast spelen systemische aandoeningen en medicatie een grote

rol bij het maken van een goede behandelstrategie. Inzicht in en kennis over speeksel en een droge mond is hierbij onmisbaar. De cursisten krijgen aan de hand van boeiende casuïstiek uit de praktijk meer inzicht op het gebied van de geriatrie en worden up-to-date geïnformeerd over speekselgerelateerde mondklachten.

Meer info en aanmelden?

Cursisten kunnen de vier cursusdagen (KRM/KRT-punten in aanvraag) afzonderlijk maar ook gecombineerd volgen. Leden betalen € 125,- per cursusdag. Niet-leden wordt € 225,- in rekening gebracht. Voor alle vier dagen gezamenlijk geldt voor leden een bedrag van € 380,-. Niet-leden betalen € 655,-, exclusief 21% BTW.

Meld u snel aan, want vol = vol. De cursussen worden gegeven bij Dental Union in Nieuwegein.

Inschrijven? Stuur een mail aan info@ivorenkruis.nl.

Bevestiging werking Listerine®

Uit de in vivo onderzoeken bij proefpersonen in de systematische review 'Long-Term Effect of a Mouthrinse Containing Essential Oils on Dental Plaque and Gingivitis: A Systematic Review (Stoeken et al., 2007)' blijkt dat bij het gebruik van Listerine® een gemiddelde reductie in plaquescore van 0,8 eenheden wordt gevonden bij een baseline-plaquescore variërend van 1,5 tot 2,9. De gingivitis-score verbeterde gemiddeld met 0,32 eenheden bij beginscores variërend van 0,5 tot 2,2. Het Ivoren Kruis stelt op basis daarvan dat de (mond)hygiënische

werking van Listerine® wetenschappelijk is aangetoond en onderschrijft de volgende claims: Listerine® vermindert de ontwikkeling van tandplak, verbetert de conditie van het tandvlees en bevordert de mondgezondheid. De resultaten van de meta-analyse van Stoeken et al. zijn in 2011 bevestigd in een publicatie van Van Leeuwen et al. (Van Leeuwen MPC, Slot DE, van der Weijden GA: Essential oils compared to chlorhexidine with respect to plaque and parameters of gingival inflammation: a systematic review. J. Periodontol.

Dental Cards

komt met instructiefilmpjes

De voorlichting over mondgezondheid leent zich uitstekend voor instructieve filmpjes. Dental Cards ontwikkelt heldere instructiefilmpjes waarin live beelden worden ondersteund met animatie. De filmpjes zullen de kijker in ongeveer een minuut informeren over een adequate mondhygiëne. De eerste filmpjes gaan over elektrisch poetsen en tanden stoken en zijn vanaf september online te bekijken op www.dentalcards.nl. De wetenschappelijke inhoud ervan wordt verzorgd door het Ivoren Kruis. Wie een Dental Cards display afneemt, kan bij levering van de display gratis vijf instructiefilmpjes op zijn website plaatsen.

Dental Cards voor mondhygiënist

Dental Cards ontwikkelt een speciale lijn met informatiekaartjes voor mondhygiënepraktijken. In deze display staan onderwerpen centraal die relevant zijn voor patiënten die de mondhygiënist bezoeken. Die display krijgt behalve het Ivoren Kruis ook het NVM-logo.

Patiëntenfolders bestellen?

Het Ivoren Kruis heeft 39 verschillende patiëntenfolders ter ondersteuning van uw voorlichting. U kunt deze eenvoudig bestellen via www.ivorenkruis.nl. Klik op de knop 'folders bestellen' en vervolgens op de cover van de gewenste folder. Vul het gewenste aantal in en leg ze in de winkelwagen. Leden krijgen tot wel 30% korting. Geen internet beschikbaar? Bel dan met de ledenservice via 088 - 11 82 500.

Bestuur en Adviescollege

Het bestuur van het Ivoren Kruis bestaat uit vier personen:

A.G.M. Rietmeijer
tandarts (voorzitter)

mw. M.C.R.M. van Basten Batenburg
mondhygiënist (secretaris)

B. Fledderus
tandarts

O.M. Hofman
tandarts (penningmeester)

ambtelijk secretaris
R.W. Bos

Het Adviescollege Preventie Mond- en Tandziekten adviseert het bestuur over de wetenschappelijk inhoudelijke aspecten van tandheelkundige preventie en voorlichting.

Het adviescollege bestaat uit zeven personen:

prof. dr. C. van Loveren tandarts (voorzitter), Afdeling Conserverende en Preventieve Tandheelkunde, Academisch Centrum Tandheelkunde Amsterdam (ACTA)

mw. dr. B.M. van Amerongen tandarts, Vakgroep Cariologie Endodontologie

Pedodontologie, Academisch Centrum Tandheelkunde Amsterdam (ACTA)

mw. dr. N.G. Blanksma tandarts, UMCG, Groningen

mw. prof. dr. M.C.D.N.J.M. Huysmans tandarts, Vakgroep Preventieve & Curatieve Tandheelkunde, UMC St Radboud Nijmegen

mw. dr. A.A. Schuller tandarts-epidemioloog, TNO, Leiden

dr. G. Stel tandarts-pedodontoloog, Hoofd sectie Conserverende Tandheelkunde, Centrum voor Tandheelkunde en

Mondzorgkunde, Universitair Medisch Centrum Groningen
secretaris mw. ing. M.C. Nap

Colofon

Redactie: Ebuero Communicatie
Vormgeving: Boulogne Jonkers Vormgeving
Druk: Joh. Enschedé Amsterdam

Postadres:
Postbus 620, 2700 AP Zoetermeer

info@ivorenkruis.nl
Telefoon 088 - 11 82 500
www.ivorenkruis.nl

Laatste nieuws? Meld u aan voor de gratis digitale nieuwsbrief via www.ivorenkruis.nl